

แนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้กับคณะกรรมการความปลอดภัยในโรงงานในประเทศไทย

สราวุธ สุธรรมาสา¹, สุดาว เลิศวิสุทธิไพฑูรย์¹, ปราโมช เชี่ยวชาญ¹, อภิรติ ศรีโสภาส¹, จุฑาพนิต บุญดีกุล²
¹สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ²สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

email address : v_vudh@yahoo.com

ระยะเวลาโครงการ : มกราคม 2546 – กุมภาพันธ์ 2548

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับคณะกรรมการความปลอดภัยที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายแรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้
1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน 2) เสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็ง โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและความสัมพันธ์ในการทำงานกับหน่วยงานความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับต่าง ๆ 3) จัดทำข้อเสนอแนะด้านกฎหมาย และ 4) จัดทำร่างหลักสูตรฝึกอบรม

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ประชากรคือคณะกรรมการความปลอดภัยในโรงงานที่มีความเสี่ยงสูงและต่ำ และโรงงานที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านความปลอดภัยจากกระทรวงแรงงานและกระทรวงอุตสาหกรรม โดยแบ่งโรงงานเหล่านี้เป็นโรงงานขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามที่ส่งไป ยังโรงงานข้างต้นเพื่อขอให้แจกจ่ายให้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงคือ ประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ กรรมการระดับบังคับบัญชา และกรรมการระดับปฏิบัติการ รวมทั้งสิ้น 4,424 คน 2) แบบสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลข้างต้นในโรงงานที่อนุญาตให้เข้าสัมภาษณ์ได้ รวม 568 คน และ 3) การประชุมไตรภาคี ที่ประกอบด้วยผู้แทนองค์กรนายจ้าง และองค์กรลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, one-way ANOVA การวิเคราะห์เนื้อหาและเกณฑ์คะแนนตามกลุ่มตามแนวคิดของเบสท์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่กลับคืนมา 1,396 คน และแบบสัมภาษณ์ 345 คน พบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานคือนายจ้าง ผู้บริหาร และหัวหน้างานไม่ให้ความสำคัญกับงานความปลอดภัยงบประมาณที่จำกัด ขาดอำนาจและแรงจูงใจ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งในระดับมาก คือปัจจัยด้านเทคนิคการประชุม และด้านความเชื่อมโยงการทำงานระหว่างคณะกรรมการความปลอดภัยกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ 3) ควรกำหนดให้มีสภาพแรงงานในโครงสร้างคณะกรรมการ และให้มีการอบรมคณะกรรมการให้มีความรู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้ และ 4) หลักสูตรการอบรมควรประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และความรู้พื้นฐานทางด้านวิชาการ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยคือ การปรับปรุงกฎหมายคณะกรรมการความปลอดภัย การส่งเสริมนายจ้างและบุคลากรให้เห็นความสำคัญของงานความปลอดภัย การใช้เทคนิคการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ มูลเหตุจูงใจของผู้บริหารที่พัฒนาระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย และแนวทางการนำเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นเครื่องมือการดำเนินงานด้านความปลอดภัย